

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

Helyben: negyedévre 3 kor. — egész évre 12 kor.
 Yidéken: negyedévre 5 kor. — egész évre 20 kor.

Felelős szerkesztő és lapkiadótulajdonos:

LÁSZLÓ JÓZSEF.

Egyesszám ára 4 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Debrecen, Csapó-utca. — Telefon 275.

TOLLHEGYEN.

— július 13.

(„Eljen a sajtószabadság!”) Budapestben tüntetést terveztek. Azok, a kik az alkotmányvédő sajtót megostromolták, ma tüntettek egy a nemzet érdekeit gyökerében megtámadó izgatóság lefoglalása ellen, közben kövekkel dobálták meg a „Budapesti Hírlap”-ot. Ez a kődobálás is a vélemény-szabadság korlátlanosságának érdekében történhetett meg. A tüntetés kisméretű volt — csak a háttérben rejtőzködő valótlanság volt nagyméretű. Nem sikerült, aminthogy igazi tüntetések inszenzáására nem is képes más, mint a ki érzi, hogy — igaz van. Szabadsajtó ellen törni és sajtószabadságot védeni — ez sehogysem illik össze!

*

(Egy kis emlék.) Tüntettek egy ízben Baross Gábor ellen is. Horváth Gyula és Fenyő Sándor rendezték, mivel a lapját nem árusították az indóházakban. Ausztria éppen akkor rettegte Baross Gábornak hatalmas pörölycsapásait. Egyik prágai német lap, a midőn hírül vette, hogy némely kis magyarok tüntetnek eme nagy magyar ellen, csak ennyit jegyzett meg az esetről: „Minden lehetséges Magyarországon.” — A tüntetés meg volt, azóta Horváth Gyula meghalt teljesen, Fenyő Sándor erkölcsileg, Baross Gábor azonban él holta után, szobra össze

vonja vasszemöldökeit a Magyarországon uralkodó eszmezavar láttára!

(A Hortobágy.) Sáskajárta nagy síkság, játszik-e még a délibábod? Vagy délibábbá változik a Hortobágy hasznosításának ügye is? Akkor pedig két földiekkel játékos tüneménye lenne az alföldi szép rónának. — Oly fázisba kell helyezni ezt a szükséges változtatást, hogy ne veszélyeztessék a maradiság frázisai!

Kovács Gyula alispán.

Hajdúvármegye közgyűlése.

— július 13.

(gr.) A mint előre lehetett látni, Hajdúvármegye közönsége nagy többséggel Kovács Gyula, helyettes alispánt választotta meg az alispáni díszes állásra.

Annál szebb jele ez annak a közbesülésnek, a melynek az új alispán örvend, hogy igazán kiváló és érdemteljes egyénekkel szemben nyerte el a közbizalom pálmáját, a minők Somossy Béla, Hajduböszörmény polgármestere, volt orsz. gyűl. képviselő, dr. Czeglédy Mihály és Nábráczky Sándor.

Kovács Gyula megválasztása nem csak egy a közélet terén eltöltött hosszú pályának megjutalmazása, de egyúttal győzelme a függetlenségi eszmének is, a melynek hívei

sorakoztak negy számmal az ő zászlaja körül.

Ez az eszme pedig kötelez. Nincs még teljesen kiküszöbölve annak veszélye, hogy a nemzetnek újra sikra kell szállania alkotmányának megvédéseért. A vármegyéken fordul meg, hogy a nemzet ezt a harcot győzedelmesen vívja meg.

Nos, ha ez a harc újfent bekövetkezik, Kovács Gyulától várjuk el, hogy Hajdúvármegye megalkuvást nem ösmerő eréllyel szálljon sikra az alkotmány ügyéért s ne csupán — mint most történt — pium desumokkal elégedjenek meg teljes győzelem helyett Bocskay hajdúi.

Üdvözljük székében az új alispánt. Legyen pártatlan vezére a közügyeknek, atyai barátja a népnek, a melynek egyrészt védje, ráigítsa jogait, de tartsa ettől távol a lelkiismeretlen izgatást is, mely ezt a népet veszedelmekbe igyekszik dönteni.

Részletes tudósításunk itt következik:

Ma tartotta Hajdúvármegye alispánválasztó közgyűlését. Valóságos fióktisztujtítás volt ez, mert nemcsak alispánt, hanem főjegyzőt, I. aljegyzőt, II. aljegyzőt, szolgabíróit is választott a közgyűlés. A választások iránt rendkívül nagy volt az érdeklődés, mert a nagy munkaidő és hőség dacára mintegy 250 bizottsági tag jelent meg a közgyűlésen.

Különösen az alispánválasztás iránt mutatkozott nagy érdeklődés. A függetlenségi és 48-as párti bizottsági tagok lelkesen sorakoztak Kovács Gyula mellé és a nemzeti

Vén diófa alatt.

Itt ülök újra csendben, élmódozva,
 Hol rám mosolyg a vén diófa lombja . . .

A vén diófa régi, jó barátom,
 Boldog vagyok nagyon, hogy újra látom . . .

Ások lettünk azóta mindketten:
 Nekem elment a régi ifju kedvem;

Az ő törzsén meg sokkal több a ránc már,
 Hja, mert a gyors Idő rohan, de nem vár . . .

De neaz lehet semmit se tenni róla,
 Megváltozik a nóta és diófa,

És ifju lesz az egykor fürge gyermek,
 Szívébe szent tüzek csatára kelnek . . .

De már ez nem a kis gyermek csatája:
 Az életé, mely száz viharba rántja.

Amely viharba küzdve és remélve,
 Ha rámosolyg a vén diófa képe:

Ugy vágyva jön alája megpihenni,
 A csendbe, hol nem bántja senki, semmi;

Ahol a szent, az édes nyugalomban
 Egy-egy érett dió a földre koppan . . .

(Érsemjén.)

Szunyogh Barna.

A főhadnagy ur táncol.

Irtá: Kálmán Sándor.

— Csakhogy láthatom még egyszer.

— Miért csak még „egyszer”?

— Nem tudom. De . . . de . . . nem bírom már soká . . .

Gál Jenő csak azt érezte, mint reszket kezében az a fehér puha kéz, mint vonaglik át lelkén a leány panaszos hangja. Irtózatos! hallotta maga előtt zokogni őt! . . . S őrült fájdalomában szavakat keresett, hogy szóljon. De mikorra szólni tudott volna, a leány már nem volt a virágos kertben. Maga állt ott a langyos nyári éjjelen. Kint az utcán, egy buta, érzéketlen kerítés előtt, mint a kivert eb, mint a rajta éréstől rettegő tolvaj.

De hogyan is került oda? . . . Lassanként rendezni tudta gondolatait. Kártyázott a kaszinóban, onnan jött. Nem állhatta meg, hogy közelebb ne menjen ahhoz a házhoz, az ő házukhoz. Ez csak nem fáj senkinek? Ezzel nem követ el bűnt? Oly gyönyörű az éjszaka, késő van, a faluban alusznak már ilyenkor. Senki se látja, ha letér az utról, oda megy s ráteszi lábát arra a küszöbre, melyen belül az ő eltemetett Világa . . . Istensége . . .

Egy teljes éve, hogy nem volt itthon. Az édes anyja pedig hogy hívta, kecsgettette. Azután parancsolni kezdett. Hiába, a katona félével nem lehet másképp boldogulni. A parancsra szótlan olyan pontosan jelentkezett, hogy kívánni se lehetett volna jobban. Hisz alapjában jó fiu volt. Csak olyan

mint régen. Tudott még örülni, ha az anyja szemében felvillani látta a büszkeséget: a fiával büszkélkedő anya e boldog kevélységét.

A régi ösmerősök szívesen látták. A kaszinóban az öreg tiszteletes ur kibicelt neki s a fiatal főhadnagy nyert, egyre nyert. Nagyon jól játszik — volt az osztatlan vélemény róla.

Esze ágában se volt pedig a játék. Sohase tudott kártyázni. Ha otthon volt, meg éppenséggel nem tudott. Gondolatai ott jártak mindig annál a leánynál a kit szerett és a ki viszont szerette. Egy titkos erő vitte, ragadta magával annak az édes teremésnek a hatalmába, a közelébe. És már ott volt egészen nála, kezében tartotta a kezét, hallotta a hangját . . . hogy elve-szítse megint, örökre . . . Volt — nincs!

Megsemmisülten állt egy darabig a kerítés előtt. És egyszer csak mintha az öreg Vereő hangját hallotta volna. Kétségtelen, a leány azért tűnt el oly indokolatlanul, mert az apja észre vehetett volna valamit.

Csak legalább tudná most már, hogy mi a baj? Ez az erős jellemű gyerek nem határozta el magát semmiért arra, hogy őt ily lehetetlen időben és helyzetben formálisan meglesse. Valaminek történni kellett! A mit neki meg kell tudnia!

De hogyan? Kitől? . . .

Pistákhoz, a Zsuzsika bátyjához szabad járnia. Onnan nem merték egészen számszámolni. Oh, szok toleránsabbak a rendezetlen vallási viszonyok iránt. Sőt a Pistá felesége

szinü jelvényével jelentek meg a közgyűlésen.

Az első szavazáson nem kapott egyik alispánjelölt sem végleges többséget, miért is a főispán új szavazást rendelt el a legtöbb szavazatot nyert jelölt, Kovács Gyula volt országgyűlési képviselő és Somossy Béla hajduböszörményi polgármester közt. A választás eredménye a nádudvari járás állásfoglalásától függött. Ez a járás döntötte el a választást — a Kovács Gyula javára.

Igy hát Hajdúvármegye alispánja Kovács Gyula lett szótöbbséggel. Az eredmény rendkívül nagy lelkesedést keltett. Az elnök kijelentése után percekig zugott a taps és éljenzés. Az új alispánért küldöttség ment és mikor megjelent a teremben, riadó éljenzéssel és tapsal fogadták. Az alispán nyomban megtartotta székfoglaló beszédét, amelynek vezérfonala volt, hogy ő a függetlenségi és 48-as eszmék törhetetlen híve és ő minden eszméjét beviszi az alispáni székbe.

A főispán beszéde.

Pont 9 órakor nyitotta meg a közgyűlést Wessprémy Zoltán főispán a következő beszéddel:

Amidőn a főispáni székbe történt beiktatással foglalkozott rendkívüli közgyűléstől eltekintve — először van szerencsém a mai napra összehívott első rendes közgyűlés alkalmából csaknem teljes számban megjelent bizottsági tag urakat a teremben együtt láthatni, fogadják szívélyes üdvözlöttemet.

Ez a közgyűlés tisztelt bizottság, már munka közgyűlése, a melynek hivatása lesz az alkotmány nevében, a fennálló törvények értelmében szolgálni, a vármegyének közönségének érdekeit s elintézni ama sok és nagy fontosságú ügyet, melyek a mai rendes közgyűlés napirendjére felvéve vannak. Miként a kibocsátott tárgysorozatokból és póttárgyjegyzékből is látni méltóztatnak több mint 200 tárgy vár a közgyűlésen elintézésére. Ezen tárgyak közül kiemelkedő fontossággal bír az immár több mint 8 hónap óta üresedésben levő alispáni állásnak, továbbá a váratlan körülményeknél fogva általam elhagyott vármegyei főjegyzői állásnak s az ezen állások betöltésével esetleg üresedésbe jövő egyes tisztviselői állásoknak, végül az ugyan csak

határozottan jó szemmel nézte őt mindig a sógoronje társaságában. Nem egyszer történt, hogy kizárólag az ő jósaiga folytán találkozhattak: Zsuzsika és ő. Elmegy tehát hozzájuk. Most, rögtön! . . . De azok alusznak már? Eh, felkölti őket! Nem nagyobb urak, mint ő, nem vethetik a szemére.

És elindult. Gyorsan ment, a hogy csak bírta. A templom mellett találkozott az éjjeli őrral. Az alázatosan köszönt neki. Megismerte. Ezt az embert egyszer alaposan felpofozta, mert véletlenül hallania kellett, a mint az ocsmányul legazemberezte a fáját. Érzékeny lelkét fájdalmasan érintette, valahányszor zsidó voltáért bizonyos kellemetlen vonatkozásokat kellett hallania.

A mint kiért a templom sikátorából, cigány muzsikát hallott. A nagy világosság, mely egy közeli házból tört utat feléje, megértette vele, hogy ott lakodalmasznak. Keserűen felkacsogott. Veszedelemes humort látott abban az éles elöntetben, mely az ő lelki állapota s azoké között, kik gondtalanul mulatoznak odabent, — fentállott.

De mi az? Pistákék még fenn volnának? Hisz ott ki vannak világítva az ablakok . . . Az utca ajtót tényleg nyitva találta. Egy pillanat alatt keresztül ért a hosszú udvaron. Bekopogtatott. Az asszony még úgy volt el-tözve, a hogy a lakodalomból haza érkezett. Ijedtséggel vegyes örömmel nyújtotta a kezét.

— Hát maga hol jár itt ilyenkor? kérdezte csodálkozva.

régen betöltésre váró szolgabírói állásnak választás utján leendő betöltése. Szerettem hinni s meg is vagyok arról győződve, hogy a bizottság tagjai ezen állások betöltésével, legszebb alkotmányos jogokat, saját benső legjobb meggyőződésük, az alkotmányosság iránti tiszteletük által vezéreltetve minden mellék tekintetek nélkül fogják és pedig higgadtan és nyugodtan gyakorolni. — En ugyan azt gondolom, hogy itt mindannyian úgy érezünk, miszerint ebben a teremben minden egyéb dolognak vagy tekintetnek mellőzésével egyedül és kizárólag csak a közérdeket kell, és szabad szolgálni és pedig törvényes alapon, és törvényes eszközökkel.

Ezeknek előrebocsátása után, mielőtt a mai rendes közgyűlést megnyitnám, engedjék meg, hogy egy kérással forduljak a bizottsági tag urakhoz, ez a kérésem az, hogy a napirendre tűzött ügyek elintézésénél, különösen pedig az izgalmakkal járó szokott választásoknál óvakodjék mindenki a személyeskedéstől, sértetéstől, általában minden olyan lépéstől, vagy cselekvéstől, amely a választás méltóságát, tanácskozásunk komolyságát, avagy a gyűlés nyugodt megtarthatását veszélyeztetné. Kérem az urakat, tartsák tiszteletben egymás meggyőződését. Végül még kifejezést kívánok adni azon óhajomnak is, hogy a választások megejtése után simuljon el a vármegye körében minden pártoskodás, minden rozskodás, ne maradjon semmi keserűség a kisebbségben maradókat táborában a többség iránt, mert hiszen csak egymással békésen élve, egymást jól megértve, egymást kölcsönösen támogatva munkálhatjuk jól szeretett vármegyénknek, e vármegye közönségének, általában a köznek érdekeit. Kísérje Isten áldása munkálkodásunkat. A közgyűlést megnyitóm. (Éljenzés.)

Ezután felolvasták az alispán jelentését a vármegye 1905. évi állapotáról, majd az alispáni időszakos jelentést. Mindkettőt tudomásul vették.

Mielőtt a választás megkezdődött volna, Kovács Gyula helyettes alispán rövid beszédben megköszönte az ideiglenes megbízatást, amelyet a június 9 én tartott közgyűlésen nyert. Kijelentette, hogy a jogkört és az azzal járó hatalmat nem használta fel a saját érdekében. A megye pecsétjét tisztán, smint kapta, visszaadja. (Éljenzés.) Ezután a közgyűlésből távozott.

Ezután a közgyűlés a kijelölt bizottságba megválasztotta: Hetey Ignác, Wessprémy István és dr. U. Szabó Lajos, a főispán pedig kinevezte Rásó Gyula, Csapó

A főhadnagy mellőzte a szokott udvarias mosolyt. Csak annyit szólott:

— Mi baja van Zsuzsikanak? Minden szót külön ejtett ki. A hangja olyan félelmesen rekedt volt, az egész külseje olyan elszánt, hogy az asszony valósággal megijedt tőle.

— De Jenő, hát mi lelta magát? ! Nincs annak semmi baja. Olyan egészséges akár én, vagy maga. Honnan veszi azt, hogy Zsuzsikanak valami baja volna?

— Kell lenni. Most beszéltem valakivel, az mondta. Kérem, eszedem, ne tagadja el a valóságot . . . Elképzélheti, hogy ebben a szokatlan órában nem alkalmatlan-kodnám ok nélkül.

Az asszony minden erejével gondolkozott. Eszébe jutott valami. — Ha csak az nem, — mondta aztán fennhangon — hogy erővel férjhez akarják adni . . .

— Különbem ma délután itt volt Zsuzsika nálunk. Vártuk magát. Az uram a lakodalomban maradt még — mi voltunk a násznagyok — és ő is szerette volna látni magát. Mért nem jött? . . .

* * *

Másnap az egész faluban azt beszélték, hogy olyan táncot csak nem láttak még, a melyet Gál főhadnagy ur járt a Juhász Péter menyasszonyával.

István és dr. Kiss Sándor bizottsági tagokat. A szavazatszedő küldöttség elnökül a főispán Ujhelyi Andort, tagjairól Padrah Sándor és Veress Géza bizottsági tagokat kérte fel, majd a kijelölt bizottság tagjaival a szomszéd terembe vonult.

Negyed órai tanácskozás után újból megnyitotta a főispán a közgyűlést és kijelentette, hogy a kijelölt bizottság mind négy pályázót és pedig a következő sorrendben jelölte, Kovács Gyula, Somossy Béla, dr. Czeglédy Mihály és Nábráczky István. A főispán a szavazás tartamára, miután a szavazatszedő-küldöttséghez jegyző-kül Pákozdy Sándor és Dávidházy Sándor I. és II. jegyzőt nevezte ki, a közgyűlést felfüggesztette.

Az első szavazás.

Ezután megkezdődött a szavazás, amely rendkívül lassan folyt le. Az eredmény a következő:

Kovács Gyula 103
Somossy Béla 82
Nábráczky István 53
Czeglédy Mihály 9

Miután a főispán ismét megnyitotta a közgyűlést, a szavazatszedő bizottság elnökének bejelentése alapján új szavazást rendelt el a két, legtöbb szavazatot nyert jelölt: Kovács Gyula és Somossy Béla közt, majd az új szavazás tartamára ismét felfüggesztette a közgyűlést.

Az újabb szavazás.

Az első szavazás alkalmával 247 szavazatot adtak le. Nagy izgalom mellett kezdődött a második szavazás. A függetlenségi és 48-as párti bizottsági tagok sorakoztak Kovács Gyula mellé. A nádudvari járás állásfoglalásától függött a választás eredménye. A volt Nábráczky párt megszolgált. A nádudvari járás függetlenségi bizottsági tagjai ugyanis az első szavazásnál a járás első tisztviselőjére, Nábráczky Istvánra adták szavazataikat, de a második szavazásnál már Kovács Gyulára szavaztak.

Leszavazott a második választásnál 229 bizottsági tag. Ebből Hovács Gyulára 137, Somossy Bélára 92 szavazatot adott. Így tehát Hajdúvármegye alispánja 45 szavazatot többséggel Kovács Gyula helyettes alispán lett, akiért Wessprémy István és dr. Baltazár Derső vezetése alatt küldöttség ment. Mikor az ujonnan megválasztott alispán a teremben megjelent, percekig tartó éljenzés és taps hangzott fel.

Az új alispán, Kovács Gyula ezután letette az esküt, mire a főispán rövid beszédben üdvözölte a megválasztott alispánt, istenáldását kérte működésére. Együttal átadta neki az alispáni pecsétet.

Ezután Kovács Gyula alispán mondott rövid székfoglaló beszédet. Az első szava, mikor az alispáni hatalmat és jogkört jelképező pecsétet átveszi, köszönetet mond a személye iránt nyilvánult bizalomért. Tudja ő, hogy ez a kitüntetés nem az ő személyének szól, hanem a 48-as elveknek, a melyeknek szót, hanem a főispánhoz éveken át tartott bizalmas barátság köti; együtt szolgálták a vármegyét. Igéri, a vármegye népének javára irányuló munkában hűséges munkatársa lesz. Jelölése és megválasztása azon zászló diadala, amely alatt Magyarországot függetlenségéért, önállóságáért küzd ő is. A tiszta elhűségét és függetlenségi alapot hozza az alispáni székbe. — A napi politikában nincs helye a pártszempontoknak. — Nagy megpróbáltatásoknak kell elkövetkezni, — hogy az alispáni állás politikaivá legyen. A megyei közigazgatás szolgálatában 22 évet töltött, tehát nem szükséges programot adnia. Az lesz ezután is, ami eddig volt: pártatlan, hű és tiszta kezű letéteményese a vármegye közönsége bizalmának. A vármegye alispáni pecsétjének sérthetlenségét és tisztaságát megőrzi. Még egyszer köszönetet mond a bizalomért. (Éljenzés.)

Ezután egyhangulag megválasztották főjegyzővé Pákozdy Sándort, I. aljegyzővé dr. Dávidházy Sándort, II. aljegyzővé dr. Nábráczky Bélát, szolgabíróvá Rózsa Ernőt vá-

lasztották meg, akik a közgyűlés színe előtt nyomban levetették a hivatali esküt. A főispán Dávidházy Sándor I. aljegyzőt tiszteletbeli főjegyzővé nevezte ki.

Egyéb ügyek.

Ezután a napirend tárgyalása következett. Az új kormány tagjainak leíratait, amelyben kinevezetéseiket tudatták, tudomásul vették, ugyancsak a honvédelmi miniszter leíratait, hogy az 1904. évi lovasatási tervet 1906. évi is fentartja, — Kossuth Ferenc kérését, hogy mezei vasutak engedélyezésénél a hazai iparvasut támogatását szem előtt tartsa a törvényhatóság, az állandó választmány javaslatára tudomásul vették.

Miután a megyebizottsági tagok a választás megejtése után lassankint úgy szerte-szédtek, hogy a tisztikaron kívül alig volt jelen kettő is, a tárgysorozatnak 200 pontot meghaladó ügyeit hozzászólás nélkül, az állandó választmány javaslatára tudomásul vették. A közgyűlés jegyzőkönyvét holnap fogják hitelesíteni.

*

A függetlenségi és 48. párti bizottsági tagok ma délelőtt 1 órakor az újonnan választott alispán, Kovács Gyula tiszteletére az „Angol királynő” fehér termében lakomát rendeztek. A fehér asztal felett számos felkösztöntben éltették az új alispánt, a függetlenségi eszmék törhetetlen bajnokát.

Politikai hírek.

— Kossuth a sajtószabadságról.

Budapestről jelentik: Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter ma nyilatkozott a sajtószabadságról több újságíró előtt. A következőket mondotta:

— Én is azt vallom, hogy azon esetben, a mikor egyes sajtótermékek a közérdeket veszélyeztetik, megtorlás alkalmazásának, azonban elítéltek minden preventív intézkedést, mert ez a sajtószabadság elvével össze nem egyeztethető. Gondoskodnunk kell arról, hogy a sajtó útján elkövetett büncselekmények legszigorúbban toroltassanak meg, ez pedig ne hetek és hónapok multával történjék, hanem nyomon kövesse a bűnt a bűnhődés. Ezzel büntetni azonban és a büntetést a bíróságon kívül másra bizni nem lehet.

— **Kinevezés.** A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király az Országos Középítési Tanács elnökévé Hauszmann Alajos műegyetemi tanárt nevezte ki.

— **A függetlenségi-párt értekezlete.** Budapestről táviratozzák: Az országos függetlenségi-párt ma este tartotta értekezletét. Az értekezleten — amely fél hatkor kezdődött — Kossuth Ferenc elnökölt. Kossuth Ferenc szép szavakban üdvözölte a megjelent képviselőket, majd a kereskedelmi költségvetésről referált az értekezletnek Hoitsy Pál képviselő. A kereskedelmi költségvetéshez először Babó Mihály szólt. Egész lényegében elfogadja a költségvetést. Babó Mihály után Kossuth Ferenc szólalt fel. Kijelentette, hogy tárcájának ügyeire tőle telhető gondot fordít. Ezután a pénzügyi költségvetést referálták el. Először Werkerle pénzügyminiszter szólalt fel. Rövid beszédében főleg a jelenlegi pénzügyről, az adószervezésről és a sókérdésről beszélt. Kijelentette, hogy az egyenes adó reformját már az ősszel megvalósítja. Elreferálták még a belügyi, a földművelésügyi- és a közoktatás-

ügyi költségvetést, melyet az értekezlet tudomásul vett. Éjjel 11 órakor Kossuth Ferenc elnök az értekezletet beárta.

— **A horvát keresztnevek.** A képviselőház egyik utolsó ülésén — a mint Budapestről jelentik — báró Bánffy Dezso szóvá tette, hogy a képviselők névjegyzékében a horvát képviselők keresztnevét horvát nyelven írták be. Justh Gyula elnök intézkedésére a képviselőház irodája ezt a hibát ma kikorrigálta.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése.

(Saját tudósítónktól.)

Budapest, július 13.

Ismét olyan tárgyak, amelyek nem szabadják föl a szenvedélyeket.

— **A kvótabizottság jelentése!** — ez az első tárgy.

Hiszen tudjuk, hogy mit végeztek; nem tudtak megegyezni, majd a király fog dönteni.

— **A Svájccal kötött állategészségügyi egyesség!** — ez a második tárgy.

No, ez sem fogja fölkaparni az indulatokat.

Talán még az utolsó pont a legérdekesebb. Bizony Ákosnak az ülés meghosszabbítására vonatkozó indítványa fölött fogunk szavazni.

Holnapról fogva már három óráig tart az ülés.

— **Tisza is így kezdte!** — mondja egy nemzetiségi képviselő.

Günther Antal tiltakozik az inszituáció ellen:

— Bolond beszéd; csak nem ugrunk bele megint az ex lexbe!

— **Igaz — helyes!** Mezőssy Béla, a másik államtitkár — elsejéig végezni kell a költségvetéssel.

Biz igaz ez; nyár van, meleg van, és a nemzetiségeknek mégis akarózik beszélni, csak hogy kárt tehessenek a magyarnak.

Tudósításunk itt következik:

Justh Gyula elnök az ülést 10 órakor megnyitja.

A mult ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után, **elnök** bemutatja az irományokat, majd Zichy Miklós gróf leteszi bíráló bizottsági esküjét.

Babó Mihály az ötödik bíráló bizottság előadója jelenti, hogy Sziklay Ottó és Barta Ferenc megbízó levele ellen beadott kifogások figyelembe nem vétettek s a nevezetteket végleg igazolt képviselőknek mondta ki.

A Ház ezután harmadszori olvasásban is elfogadja a Horvátországgal kötött pénzügyi egyezményről szóló törvényjavaslatot. Következik a

kvótabizottság

jelentésének tárgyalása.

Mérey Lajos, a kvóta bizottság előadója jelenti, hogy a két bizottság között megegyezés nem jött létre s a bizottságnak az 1867. III. törvényeik alapján erről szóló jelentését beterjeszti a Háznak. Kéri, hogy a jelentés tárgyalására határnapot tűzzön ki. — A kvótabizottság első ülésén Ugron Gábor indítványára elhatározta, hogy az osztrák kvótabizottságot nem értesíti megalkulásáról. Ez megfelelt az eddigi gyakorlatnak. Később azonban az osztrák kvótabizottság megalkulásáról üzenet érkezett s ennek folytán a tárgyalások megkezdődtek. De minthogy a két bizottság teljesen ellentétes alapon állott s az osztrák kvótabizottság a közös költségek hozzájárulási arányát a legutóbbi népszámlálás arányában akarta

megállapítani, a megegyezés nem jöhetett létre s így a tárgyalásokat félbeszakították. (Helyeslés.)

A Ház a jelentést tudomásul veszi s azt hasonló céllal közli a főrendiházzal.

Következik a

svájci kereskedelmi szerződés

becikkelyezéséről szóló törvényjavaslat tárgyalása.

Hoitsy Pál, a közgazdasági bizottság előadója beterjeszti a bizottság jelentését és ismerteti a törvényjavaslatot, melyet elfogadásra ajánl.

A Ház vita nélkül úgy általánosságban, mint részleteiben elfogadja a törvényjavaslatot.

Következik a

Svájccal kötött állategészségügyi egyezményről

szóló törvényjavaslat tárgyalása.

Szilassy Zoltán előadó elfogadásra ajánlja a törvényjavaslatot, melyet a Ház úgy általánosságban, mint részleteiben, minden vita nélkül elfogad.

Elnök: Szavazásra bocsátja Bizony Ákos ismert indítványát.

A Ház egyhangúlag elfogadja s ennél fogva a költségvetés tárgyalásának tartama alatt az ülés d. u. 3 óráig tart.

Megállapítják a holnapi ülés napirendjét: a ma elfogadott törvényjavaslatok harmadszori olvasását és a költségvetési bizottság jelentését.

Ezzel az ülés véget ért.

KOZIGAZGATÁS.

A Hortobágy hasznosítása.

— július 13.

Ezen problema elől immár kitérni nem lehet, Debrecen hasznosításának kérdése a legközelebbi időknél lesz a feladata. Egyelőre ismertetjük a megindult mozgalom mostani állapotát, A Hortobágy hasznosítása ügyében eddig két indítvány adatott be a nagybizottsághoz. Egyik a Biró Gézáé, a melynek lényege itt következik:

„Én a magam részéről bátorodom indítványozni, hogy a nagybérlet méretében maximumként az 5000 holdat méltóztassék elfogadni és javasol Ezen nagybérlet pedig — ha arra debreceniek társulnak — úgy ezen debreceni társulatnak adatik. A közép-bérletek mérete egyenként ne legyen nagyobb 1000—1000 holdnál. Ilyen bérlet pedig ne legyen több ötnél. A többi legyen kisbérlet 40 holdtól 200 holdig, a helyszini felvétel és kijelölés alkalmával mutatkozó viszonyok kívánalmai szerint.

Minden bérlet egyenesen csak a várossal álljon szerződési viszonyban. A bérleti ügyek elbírálására gondoskodjék a város egy a helyszinén székelő és megfelelő szakértőkből álló kirendeltségről (jogász, mérnök, gazda, rendőr, orvos stb.), hiszen bérbeadás esetén ilyen közegeknek ott úgy is székelniök kell!”

Polgári Bálint v. biz. tag s a debr. gazd. egyesület alelnöke ekként vélekedik:

A Hortobágy hasznosítása.

„Az előttem benyújtott számos javaslatoknak egyikét sem fogadhatom el, mivel birtokos s jószágtenyésztő társaimtól arra jóváhagyást s felhatalmazást nem kaptam.

Nem fogadhatom el pedig azért is, mivel az eddigi benyújtott javaslatok a debreceni jószágtenyésztők károsodását vonnak maguk után. Ugy a gazdálkodás, mint a jószágnevelés szempontjából nagy károsodást s jogcsontulást okozna. Ez utóbbira rámutat a 1872. évi nov. hó 25-én miniszterileg jóváhagyott „Arányosítási tervzet”, mely tervzet a Hortobágy hasznosítási jogát világosan megállapítja s kitünteti, hogy kiket illet s ahoz másnak mikénti rendezéséhez szava sem lehet.

Megjegyezni kívánom: Ezen előbb megnevezett tervzetben megállapított jogosul-

aknak régen hangoztatott jogos panaszaikra a régebbi legeltetési rendszabály egyes pontjainak kihagyásával s ujabbnak pótlásával, avagy más törvény megállapításával rendeztessék olyképen, hogy azon jogosultak, kik saját jószágukkal a Hortobágyon legeltetési jogukat nem gyakorolhatják, azon jogukat másnak évről-évre eladhassák, de csakis debreceni lakosoknak avagy mint jogcsult debreceni földbériőknek.

Vágul tiltakozom a Hortobágy más-kénti hasznosítása ellen, mivel abból Debrecen szab. kir. város évszázad óta jogos hasznát nem huzott s ma sem látom kellő indokoltak éppen a Hortobágyhoz jogosultak kárával azon terület tulajdonából az együttesen földhalmozott pótdát kiegyenlíteni. Ennek kivételét méltányosnak s igazságosnak nem tartom.

A sáskajárás.

— július 13.

Dacára Jablonowszky igazgató ur megnyugtató cikkének, azt kell hinnünk, hogy a sáskajárás pusztítása mégsem volt annyira kisméretű, a mint ő állította. Sőt új veszedelem is van, a mennyben kitűnt, hogy a hortobágyi sáskák most már Földes és Nádudvar határában végzik pusztításukat.

Felfogásunkat pedig megerősíti Csóka S. városi tanácsnok jelentése, melynek lényeges részét itt közöljük:

„Eljárásomról a következőben teszem meg jelentésemet, melynek anyagát részint saját szemléletemből, részint Zsedényi Géza m. kir. rovarügyi állomás asszisztens ur szövegei s teljesen hivatalos jellegű előadásából merítettem.

A f. évi június hó 29-én a marokkói sáska megmérhetetlen nagyságu és kiszámíthatatlan mennyiségű raja: a mátai biztos, az állatorvosok, a ménestester és a hortobágyi csárda bérlőjének átengedett szántóföldekre — melyek buza-, rozs-, árpa, zab- és lucernával voltak bevetve — rászállott.

A sáskarajban oly nagy mennyiségű rovar volt, hogy amint a vetésre leszállott, a vetés a földre dőlt s a sáska azonnal lerágta nemcsak a gyengébb, még zöldes részét, de megőrölte a teljesen megérett gabonaszemeket is annyira, hogy a vetés teljesen megsemmisülése megállapítható.

Midőn a rovarügyi állomás asszisztense Zsedényi Géza ur — ki felsőbb utasításra érkezett a napokban vissza a Hortobágyra — a sáska rajzását észrevette, megtett minden olyan intézkedést, melyből remélhette, hogy a már a vetésbe leszállott sáskarajt újabb repülésre ösztönözze.

Megkísérlette, hogy fekete és sötét zászlókkal a sáskákat a buzavetésből kihajtsa s előadása szerint, eme kísérletét szép siker követte, amennyiben a hajítás ideje alatt egy újabb sáskaraj vonult el a hajtott terület fölött s mivel eme rovarok társas lényeknek tekinthetők, a tudomány és tapasztalat szerint a földön levő s a vetést pusztító raj egy része a fölötté levő rajhoz csapódott s azzal csatlakozva a Hortobágy délkeleti tája felé elrepült.

Ugyde időközben beesteledett és a raj másik részét a Hortobágy folyón keresztül hajtani, sem rajzásra kényszeríteni nem lehetett s a folyó partjáról ismét a vetésbe tért vissza.

A f. évi július 1-ső és 2-ik napján a Hortobágyon felleges, borult idő volt s ilyen időjárás mellett a sáska — a levegő nagyobb nedvessége miatt — elrepülni nem tudott. Ott maradt a vetésben s azt teljesen lerágta s tönkretette.

Ha napfényes meleg időjárás van eme napokon, a sáskát valószínűleg rajzásra lehetne volna késztetni s ebben az esetben talán a termés egy részét meg lehetett volna menteni.

Megnéztem az inficiált területeket és saját tapasztalatomból hivatalosan igazolhatom, hogy a hallott hírek a kár nagyságáról egyáltalában nem túloztak.

Ugy a buza, mint a rozs, valamint árpa és zab vetéseket a sáska annyira lerágta, hogy a növény teljesen leveletlen szalmája áll ki a földből s a növény megja a földön fekszik részben elrágva és megőrölve, tulajdonosára nézve teljesen elértéktelenedve.

Láttam olyan esetet is, hogy a már keresztben levő buza kékvetet is meglepte a sáska s a már kemény szemű gabonát össze vissza rágta s abban is tetemes kárt okozott.

A város által Horváth György birtokos urnak felébe átengedett zab vetésben is nagy kárt okozott a sáska.

A vetés északnyugati részében szintén leszállott egy nagy sáskaraj, mely a még teljesen zöld zabot rágja.

Feles bérlő jelenlétem alkalmával 6. kaszással már vágatta a vetés fertőzött részét s ekkor volt legjobban látható, hogy milyen óriási nagy mennyiségben lepte el a sáska ezen területet is. — Minden nagyítás nélkül állíthatom, hogy a mint a kaszás a rendet vágta, — egy-egy kaszacsapásra 5—6 drb. sáskát is összevágott.

A rovarügyi állomás asszisztensének ajánlatára ezen zabvetésben fertőzött rész lekaszáltatik s így remélhető, hogy a sáska ezen a levágott részen marad, s kedvező száraz időben rajzásra kényszeríthető s ez által a további károsodás megakadályozatik.

A hortobágyi legelőt a sáska annyira lerágta, hogy a jószág alig kap már kellő mennyiségű legelőt. Innen nyeri magyarázatát az a tény, hogy a sáskarepülése alkalmával a kultúrát támadja meg, mivel a rovar most a tojások lerakása idejében talán a legfalánkabb és megeszik mindent, amihez hozzájuthat.

× Átirat a földmunkások ügyében.

Az aratósztrájk mozgalmi tudvalevőleg legelőször a dunántúli területen törték ki, onnan csaptak át az Alföldre. Jelentősebb eseményeknek pedig Fejérvármegye volt a színhelye s ebből magyarázható, hogy Fejérvármegye törvényhatósága igyekezett leg hamarabb azzal, hogy a kormány segítségét s esend és rend helyreállítása céljából igénybe vegye. Folyó évi június 9-én tartott közgyűlésén elhatározta tehát, hogy felir ebben a tárgyban a belügyminiszterhez, megjelölve azokat az okokat, melyek az aratósztrájkot előidézik és azokat a módokat, melyekkel a régi állapotok helyreállítását lehetők tartja. Együttel elhatározta, hogy az ország összes törvényhatóságához megküldik ezt a feliratot pártolás és támogatás céljából. Ma érkezett meg a felirat Debrecen polgármesteri hivatalába. A terjedelmes szövegben Fejérvármegye törvényhatósága felel a miniszter, hogy a Földmunkások Országos Szövetségét oszlassa föl a szövetségnek Kristóffy által helyben hagyott alapszabályait semmisítse meg. Vizsgálatot kíván ezenkívül a földműves egyesületek pénztárában és közeteli az eddig befizetett tagsági díjak visszatérítését. Hivatkozik egy felirat azonkívül a munkástörvényekre is, melyben intézkedést lát a munkások anarchikus és terrorisztikus törekvése ellen. A város tanácsa legközelebb behatóan foglalkozik az átirattal. — Az átiratra csak az őszi közgyűlésen kerülhet sor.

Egyház és iskola.

Az ortodox izr. iskola segélye. Még az elmúlt kormány rendelte el, hogy az izr. iskoláknak megszavazott városi segély megosztása tárgyában a két izraelita egyház közt egyezkedési tárgyalások folytattassanak. Most e hó 18-án megint történnek ilyen egyezkedési tárgyalások.

Uj tanítónő. Kabáról írja tudósítónk, hogy az ev. ref. egyház elemi iskolájában Dobos László lemondása folytán megürsedett tanítói állásra egyhangulag Dulhásy Kálmánét választották meg.

IRODALOM.

Zsinati jegyzőkönyv. Az 1904. évi november hó tizedikén megnyílt második budapesti országos ref. zsinat f. é. június hó 20. és 21. napjain tartott ötödik ülészakának jegyzőkönyve Sass Béla debreceni ref. teológia akadémiai tanár és zsinati jegyző szerkesztésében, Debrecen sz. kir. városa könyvnyomda-vállalatnál, 2 és fél iven 37 lapos, 3000 példányban megjelent s azoknak az egyházi hatóságoknak, amelyeknek sürgős szükségök van rá, addig is rendelkezésükre áll, míg az illető püspöki hivatalok útján megkaphatók. Az eziránti megkeresések Dávidházy Kálmán könyvkötőhöz intézendők Debrecenbe (Fűvészkert utca 9. szám).

A népesedési elmélet újabb fejlődése. E címen jelent meg dr. Kovács Gáborról Hegedűs és Sándor könyvkereskedésében egy igen érdekes tanulmány, mely szerzőnek jogtanári székfoglaló értekezéséül is szolgált. Igen hosszú az az ut, mely a népesedési elméletre vonatkozik, küzdelmes is, melynek megtarthatásáért nem egyszer kell majd még csatázni. A tényleges szaporodás csökkenése s ennek okainak a feltárása, a fő cél, melyet ez a nagy tudomány megint mű tartalmaz: ajánljuk nagyon is az érdeklődők figyelmébe. (+)

NAPI HIREK.

Napról-napra.

— július 13.

Véget ért a felirati vita . . .
Extra Hungariam non est „vita”,
Si est vita, akkor — non est ita!

„Feminizmus!” Veszedelmes jelszó,
Bár a magyar nőben nem tehet kárt.
A magyar nők, bár bomlik ettől más —
Nagy nyugodtan főznek baracklekvárt.

„Ülést hosszabbítsunk!” emigy Bizony.
Okos egy indítvány, Istenbizony!

A vasárnapi munkaszünet.

— július 13.

Nemcsak a közönség nagy rétegében, hanem a főváros valamint Kolozsvár, Temesvár, Székesfehérvár, Pozsony és Kassa városok kereskedői körében is élénk elismerésre Debrecen kereskedőinek a fenti városok módjára a vasárnapi teljes munkaszünethez való csatlakozása s mint a kereskedelmi szaklapokból olvassuk, nagy örömmel veszik éppen Debrecennek, mint a legmagyarabb városnak s a kereskedelem egyik országos gócpontjának a vasárnapi teljes munkaszünethez való csatlakozását.

Debrecen kereskedőinek eme nemes eljárása tehát ime nemcsak nálunk, hanem az egész országban is élénk elismerésre és viaszhangra talált.

Ezzel kapcsolatosan reményljük, hogy nem akad kereskedőink között ünneprontó, ki a közösen megállapított kötelező határidőn belől e magasztos hangulatot bármily alakban is megzavarná.

Debrecen kereskedelmét a humanizmus és hagyományos szelleme lengi át, dicséret Mercurnak, a ki felvette programjába az emberszeretetet!

— **Istentisztelet.** Az ág. ev. templomban vasárnap d. e. 10 órakor az istentiszteletet Materny Lajos főesperes végzi.

— **Nagy automobil szerencsétlenség.** Londonból jelentik: Az angol

főváros közelében nagy szerencsétlenség történt. Egy automobil-omnibusz — sebes száguldás közben — neki ment egy fának és teljesen szétroncsolódott. **Nyolc utas szörnyet halt,** a többiek halálosan megsebesültek.

— **A gyermekmenhelyek és az — antialkoholizmus.** Semmi olyan romboló hatással nincs a gyermekek egészségére, mint az alkohol. A gyermek gyenge szervezetét menthetetlenül tönkre teszi ez a modern máreg, mely annál veszedelmesebb, mert nem akarják mérlegnek elismerni. Sőt épen a szülők szeretik gyermekeiket szesz italokkal „erősíteni” s nem gondolják meg, hogy minden csepp, melyet a gyermeknek adnak, mérénylet annak egészsége ellen. Ezen elvből kiindulva a belügyminiszter igen tüdős röpiratot küldött meg temérdek példányban valamennyi gyermekmenhelynek, hogy minden tápanya arról tudomást vegyen. A miniszter eltiltja a tápanyakat attól, hogy a gyermekeknek egy csepp szesz ital is juttassanak és elrendeli, hogy azon anyáktól, kik ily módon akarják a gondozásukra bízott kicsinyeket táplálni, vegyék el a gyermekeket. Egyben vátolja a röpirat azon veszélyeket, melyeket az alkoholizmus rej magában és óva int, hogy ennek hódoljunk. A sok ezer példányban, épen a gyermeknevelők közt elterjesztett röpirat bizonyára hasznos szolgálatot fog tenni az alkohol elleni küzdelemnek, mely mind nagyobb mérvet ölt, hogy a mindinkább növekvő baj ellen sikerrel vehesse fel a küzdelmet.

— **Zichy Jenő gróf állapota.** Zichy Jenő gróf állapotában javulás állott be. — Időssége mulófében van és vesebaja is csökkent. Zichy Jenő gróf a Niedermann szanatóriumnak az idegbeteg osztályán van. Maga Niedermann igazgató és Brenner dr. kezelik. Gyakran kikocsikázik és sétál. — Tegnap meglátogatta Zichy Aladár gróf, a király személye körüli miniszter, aki hosszabb ideig beszélgetett a beteggel.

— **Eltűntek.** A rendőrségen ma sirva jelentette Vadász Ambrusné Fogarasi Zsuzsanna, hogy a férje szerdán reggel eltávozott Hatvan utcai lakásukról és azóta nem tér vissza. A legnagyobb nyomorban hagyta 4 apró gyermekével. Az eltűnt ember 44 éves. Ugyancsak ma tett jelentést a rendőrségen özvegy Sárkány Jánosné, hogy 16 éves csinos arcú, Julis nevű leánya Meszera utca 10. sz. lakásáról eltűnt.

— **Uj postai értékjegyek.** A kereskedelemügyi miniszter április hó 1-én új postai értéknyomtatványokat, postautalványlapokat, távirat feladási lapokat, postai megbízást, frankó cédulát és árubevallást adott ki, melyek azonban csak a régi készlet felhasználása után kerülnek forgalomba. Az új értéknyomtatványokat az eddigiekkel azonos színű — de vízjegyes — papíron állítják elő. A régi értéknyomtatványok folyó évi szeptember hó végéig érvényesek. A közönség tehát saját érdekében cselekszik, ha a régi kiadású értéknyomtatványokból a szeptember hónapon túl terjedő időre készletet nem szerez be.

— **Letartóztatott gyáros.** A budapesti rendőrség letartóztatta Grünbaum Samu gyárost, a kinek a Tavasmező utcában ruha gyára van. A letartóztatásra egy birtokvétel adott okot, melynél Grünbaum meghamisította a telekkönyvet. Az eset a következő: A Grünbaum és Fleiner cég egyik tagja, névszerint Grünbaum Samu megvásárolta Vitéz Aladár alpatkai földbirtokos tulajdonát képező uradalmat 150 000 koronáért. Az üzlet létrejötténél s Vitéz kikötötte, hogy a vételár teljes összegben készpénzben fizetendő. Mindaddig a vétel csak szülegesnek tekintett eladó és vevő között. Minthogy azonban a dolog egyre húzódt, Vitéz Julius hónapjára utolsó terminust adott Grünbaumnak a vételár kifizetésére. Juliusban csakugyan megjelent Grünbaum a földbirtokosnál és 1500 koronát adott neki.

— A tobit, mondta, a nagyszabeni takarékpénztártól kapom és a mint az összeg

egy két nap múlva folyósítva lesz, kifizetem az egészet.

A földbirtokos gyauatlanul adta át a telekkönyvi kivonatot Grünbaumnak, aki az újra kitűzött határidőre sem jelentkezett. A halogatás szegét ütött Vitéz fejébe és utána járt a dolognak. Kisült, hogy a szabeni pénzüzetet nem szavazott meg Grünbaumnak semmiféle kölcsönt, tehát az adás-vétel végleg megkötöttnek nem volt tekinthető. Grünbaum mindazonáltal elment a telekkönyvi kivonattal Bártfára és a birtokot a maga nevére íratta. Hogy miért, azt bizonyára ő tudja. Vitéz nyomban a rendőrségre sietett és feljelentette a gyárost csalás miatt. Feljlesztésére a rendőrség ma délelőtt Grünbaum Samut letartóztatta.

— **Vérengző osendör.** Szerbkereszturon, Magyarokanizsávan szomszédos községben Kerekes Ferenc osendör ittas állapotban összevagdalta Lovadinov Dávid parasztagdát, Sztani Nikola éjjeli őrnök pedig levágta bal kezét.

— **Milyen időnk lesz?** Meteor jelent nekünk: Julius havában sem tudott még a nyári meleg, jelzésem szerint állandóan urra lenni. Ha pár napig magasan is állott a hőmérő, sőt csak a napkitörések hoztak elő, a hűvös és esős jellegű eszmópontok újra leszállították azt és tették változatossá az időt, így a 6-ki is, mely Középeurópában több helyütt jéggel vegyített zivataros esőt hozott s újra lehűtötte a hőmérsékletet. Az aratást kissé hátráltatja ugyan, de nagyobb akadályt még sem okoz e tekintetben. Leginkább érzik e változatos idő hátrányát a szabad uszodák tulajdonosai, vagy a kertei és a kiránduló helyek vendéglősei, de ezek még megtalálják a nyáron az ő aratásukat e hónap végével és a jövő hónap folyamán, míg most, az állandó száraz meleg idő egészen tökre tenné a különben is gyöngén álló őszi termést. A garázdálkodásra nézve csak előnyös e változó s egészben a normális hőmérsékleten alatt álló időjárás, mely még, mint már azt rég jeleztem, kisebb megszakításokkal a hó 21-ki eszmópont hatásköréig tart, ahol a legváltozatosabb rész a 15-iki eszmópont körüli következik be, leginkább csapadékos, szeles s inkább sálsosabb, mint tulmagas hőmérséklettel. E hó 21-től kezdődik az állandóbb meleg és szárazabb idő, ahol a eszmópontok hatásai is leginkább ezen jellegűek lesznek. Julius havának még hátralévő eszmópontjai: 13, 15, 16, 19, 21, 23, 24 és 28-ra esnek.

— **Az uttörő kupléénekes.** Baumann az „Arany Bika”-ban működő kuplé énekesnek ma volt a jutalomjátéka. Tisztelőitől és az igazgatótól egy egy szép koszorút nyert ez alkalommal. Minden számát ma is nagy tetszéssel honorálta a közönség s a magunk részéről is örömmel járulunk a megérdemelt ovációkhoz. — Baumann ugyanis nem csak taláner művészember, de érdemeket szerzett a magyarság körül is. — Ő énekelt ugyanis először magyar kuplékat a magyar orfeumi társulatoknál és santánokban s így nagy érdeme, hogy a „bretli” hazánkban csaknem egészen megmagyarosodott.

— **Hangverseny.** A debreceni városi színház zenekara, mely folyton nagyobb érdeklődés mellett hangversenyez, hol a Nagyerdőn, hol az Arany Bika kerthelyiségében; mindig nagyobb közönség hallgatja végig azon érdekes műsört, melyet Kadlecsek Rezső zenekarigazgató állít össze művészi ízléssel és nagy gondnal. Igazán ügyes és tehetséges zeneileg képzett uri ember, a ki hosszabb időn át Bécsben, a filharmoniai zenekarban, mint zenekari felügyelő és I. hegedűs volt; továbbá hosszú időn át volt Szébasztopolban (Oroszország) Waldemar Wilde császári hadseregi zeneigazgatójánál mint hangversenymester és titkár. — A szombati hangverseny műsora, mely az Arany Bika kerthelyiségében lesz megtartva a következő: 1. Maillard E.: Remete eszengettyűje operából nyitány. 2. Farbach Kedélyes lelkek keringő. 3. Pedrotti: Részletek Alarcosbál c. operából. 4. Cibulka A.: Szabad kőrmeg? polka. 5. Bacho: A viszontlátás ábránd. 6. a) Zeller: Bányamester c.

operából. b) Szerkovitz: Aladár a főhadnagy dal. 7. Szalay: Házunk előtt magyar egyveleg. Szünet. 8. Gaál F.: Magyar hangverseny nyitány. 9. Raier Baba tündér kerin. 10. Michiels G.: a) Magyar népdal Deésy, Sipos: b) Tulipán dalok. 11. Wagner R.: Abránd a Lohengrin c. operából. 12. Zichres C. M.: Riasztó hírek galopp.

— **Levelék feladása a vasuton.** Sok felszólalásra adott okot, hogy sok vasuti állomáson nem lehet leveleket feladni. E felszólalások következtében, mint a Budapesti Tudósító jelenti, Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter intézkedett, hogy mindama vasuti állomásokon, ahol helyben vagy közel elérhető szomszédban postahivatal (postai ügynökség) nincs és a levélforgalom számottevő: az állomási előjárók közönséges és ajánlott leveleket vehessenek fel és közvetlenül a mozgó- (kalauz) postákhoz továbbíthassanak. Ez az intézkedés egyrészt lehetővé teszi, hogy a vasuti árúeresítőket tartalmazó levelek és a postájával továbbítandó táviratok a lehető leggyorsabban juthassanak el a címzet kezéhez, másrészt módot nyújt arra, hogy az utazóközönség ajánlott levélpostai küldeményeket a postahivatallal nem bíró vasuti állomásokon is feladhasson.

— **A kovácsok sztrájkja.** A hétfő óta tartó kovács sztrájk ügyében ma már harmadikban tartották meg a békéltető bizottsági ülés. de sajnos, harmadik ízben sem jutottak eredményre. A további sztrájknak a memorandum három pontja az oka. A három pontot, mely a minimális fizetést, a munkaidőt és a további dolgozásnál bizonyos procentet állapítja meg, a mesterek nem fogadják el. A békéltető bizottsági ülésen a segédek kijelentették, hogy többé semmiféle békéltető bizottsági ülésen nem vesznek részt.

— **Pisztóry Mór halála.** Kolozsváról táviratozzák nekünk: Pistóry Mór, Kolozsvár város országgyűlési képviselője ma éjjel 2 órakor szívizomhűdésben meghalt. — Pistóry a Kalazantium parista papnevelő intézet refektóriumában vacsorázott. Komáromy theológiai tanár és Török Imre dr. társaságában. — Vacsora után rövid idő múlva ugyancsak a papnevelő intézetbe aludni tért. Éjjeli 1 órakor rosszul érezte magát, felkelve a házmesterhez ment elpanaszolva baját. Nyomban orvosért küldtek, de Pistóry időközben meghalt. Családjával, mely Sztánán tartózkodik, csak reggel tudták a gyászos esetet távirati uton. A városban csak reggel terjedt el a híre a közszereiben és közbecsülésben álló képviselő halálának s mindenütt igen nagy részvétet keltett. A halál híreről nyomban értesítették Juska Gyula képv. házi elnököt, valamint Pozsony városát, ahol Pistóry szintén általános szeretetben részesült.

— **Lopás.** Czigler Joachim tollszedő ma jelentést tett a rendőrségen, hogy Paksi Sándor szolgálja 18—20 korona értékű tollat lopott el tőle. A nyomozást megindították.

— **Elhunytak.** A tegnapi napon a következő halálozásokat jelentették be az anyakönyvi hivatalban: Barna János ev. ref. 9 hónapos. Pap Erzsébet ev. ref. 21 éves, Posta Béla ev. ref. 2 hónapos, Béller Lina izr. 2 hónapos, Pál Lajosné ev. ref. 32 éves.

— **Vérmérgezés.** Magyarokanizsáról jelentik: Dullosy Ida 9 éves uri leánya játék közben egy szögbe lépett és pár nap múlva nagy kínok között, vérmérgezésben meghalt.

— **Szerelmi dráma a tanyán.** Véres szerelmi dráma színhelye volt tegnap az átokházi kapitányság. Egy háromszendőre besorozott szerelmes legény halálosan megsebesítette a kedvesét, azután pedig a saját életét oltotta ki. Kothenc Viktória, Átokháza 299. tanyaszám alatt lakó leány hazafelé tartott a dülbúton, amikor a Cöndörföld körül elébe ugrott a kedvese, Borsos András királyhalmi kapitányságbeli legény. — Három évre be vagyok sorozva, — mondta — nem lehetsz az enyém. Tied lesz a golyó, enyém a kötél — s azzal előrántva revolverét, négyszer a leányra lőtt. Egy golyó

célt tévesztett, három azonban a leányt érte. Két golyó a fejébe furdott, egy pedig hátán sebezte meg. A leány összeesett, a legény pedig elmenekült. A szerencsétlen leány kuszva vánszorgott haza közeli tanyájukba. Ejjéltéjón lettek figyelmesé nyoszörgésére a tanyabeliek. Neumann Armin dr. orvost hívták hozzá, aki a szerencsétlen leányt beszélgette a szabadkai kórházba. Ott még volt annyi ereje, hogy vallomását jegyzőkönyvbe mondja. A hatóság a gyilkos legény kézrekerítésére minden intézkedést megtett s a véres eseményről jelentést tett a kir. ügyészségnek is. Hanem Borsos Andrásnak már nem lesz dolga a hatóságokkal. Szörnyű tettének elkövetése után hazament s fölakasztotta magát. Hajnalban már csak kihűlt holttestét vágják le a kötélről. Kothez Viktória a halálát vívódik.

x **LETZTER JOZSEF** fényképészeti, festészeti és fényképnagyítási műterme Piac-utca 44. dr. Ujfaluassy-ház. Állandó fényképkiallítás a műterem kapubejárataánál levő kiskapuban.

x **Állásra pályázó.** Egy becsületese és jó családból származó, középkorú egyén 50—100 forint övadék letétele mellett pályázik bizalmi állás elnyerésére. — Ajánlja magát gazdatiszti állásra, pénzbehajtásra, rakárkezelésre, bizományi üzlet vezetésére vagy valamely magánintézetben hivatalnoki állást is elfogad. Cim a kiadóhivatalban megtehető.

x **Nincs többé hajhullás.** Kipróbált, legjobb szesz hajhullás ellen az Iziz szesz. Két-három heti használat után a legerősebb hajhullás tökéletesen megszűnik. — Olcsósága miatt mindenki használhatja. Ár csak egy korona. Kapható használati utasítással Debrecenben Szilcz Ferenc gyógyszerárban, Piac-utca.

x Az Arany Bika kávéházban minden este előgánzene.

TÁVIRATOK.

Dreyfuss.

Budapest, július 13. Párisból jelentik: Tegnap este Faliéres elnöklésével minisztertanács volt, a melyen elhatározták hogy két törvényjavaslatot terjesztenek a kamara elé, a melyek szerint Picquart ezredest és Dreyfus kapitányt visszahelyezik a hadsereghez azon rangban, a melyben most lennének, ha folyón szolgáltak volna. Picquart e szerint vezérőrnagy lesz, Dreyfus pedig századparancsnok. Dreyfus ezenkívül a becsület-rendet kapná.

Báró Kaas Ivor jelöltsége.

Budapest, július 13. Csáktornyaőről távirják: Kaas Ivor báró, a csáktornyai választókerület képviselőjelöltje f. hó 19-én érkezik Csáktornyára és a Zrínyi szálloda nagytermében mondja el programbeszédét. Miután Kaas Ivor bárónak komoly ellenjelöltje nincs, minden valószínűség szerint túlnyomó többséggel fogják képviselővé választani.

Budapesti gabonatözsde.

(Déli zárlat.)

Budapest, július 13.

Buzakinálat kielégítő, vételkedv mérsékelt. Tartott irányzat mellett 20,000 méter-mázsa került forgalomba közben 5 fillérrel magasabb áron. Egyéb gabonanemek közül zab szilárd, többi változatlan. Idő: szép.

Buza októberre	15.24—26.
Buza áprilisra	15.84—86.
Rozs októberre	12.90—92.
Rozs áprilisra	
Zab októberre	13.06—08.
Zab áprilisra	13.48—50.
Tengeri augusztusra	12.16—18.
Tengeri szeptemberre	12.38—40.
Tengeri 1907 májusra	10.94—96.
Repece augusztusra	30.80—81.

Törvénykezés.

§ **Halálos végű elgázolás.** Végzetes szerencsétlenség történt ez év május 26-án a budapesti pályaudvar Terézkörúti kapujában. Szomor János, a budapesti jégműnek fuvaros kocsisa ép abban a pillanatban hajtott ki lassu üggetésben kocsijával a kapun, mikor arra ment Lérl Jánosné szül. Kovács Ágnes munkás asszony. A szerencsétlen asszonynak nem volt ideje kitérni a kocsil elől s így történt aztán, hogy a súlyos kocsil elgázolta Lérlné még az nap meghalt a Rókus kórházban agy és harságkodás következtében. Szomor Jánost a rendőrség nyomban letartóztatta s a befejezett vizsgálat után a vádtanács — az ügyészség indítványára vád alá helyezte gondatlanságból okozott emberölés vétségéért. Ma tárgyalta ezt az ügyet a büntető törvényezék Szepessy bíró elnöke alatt. A tárgyaláson a vádlott tagadta bűnösségét s azzal védekezett, hogy a lejtős uton nem tudta kocsiját a kellő időben megállítani, hogy a szerencsétlenséget elkerülje. Itéletre ma még nem került sor, mert a bíróság dr. Bakonyi Pál védő kérésére elnapolta a mai tárgyalást azon célból, hogy újabb tanukat idézzen be annak igazolására, hogy Lérlné süket volt s a következtetett szerencsétlenségnek a saját vigyázatlansága volt az előidézője.

Szerkesztői-posta.

H. Gy. (Temetés.) A két első strófa szép, hangulatos, a harmadik érthetetlen és ellapul. Más tessék próbálni.

K. B. (Karcag.) Miért ne volna szabad. A kereskedő nem tudhatja, hogy nem másnak viszi-e a fegyvert. S aztán bizonyos bevásárlásoknál korhárt felállítani nem lehet, mert nem lehet sem a vásárló közönségtől megkivánni, hogy keresztülevelet vagy születési bizonyítványt vigyen magával, sem a kereskedőtől, hogy minden vevőjének a korát tudja. S ha az előbbit még esetleg keresztül lehetne is vinni, ki biztosít arról, hogy vajjon a saját okmányait viszi-e a vásárló oda?

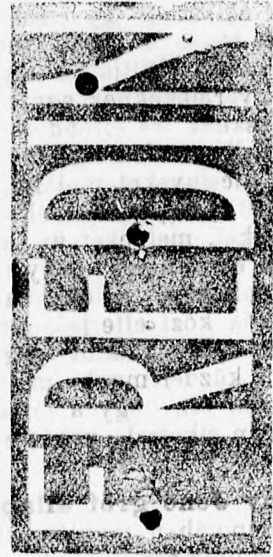
F. G. Pista barátja bizonyosan megbűbölja Önt azért, a mit róla ír. Am senki sem kerülheti ki a sorsát, saját veszedelmére adjuk ki a rigmust.

Ez a Pista
Nem sápiata,
Sem sipista!
Utópista
És pápiata . . .
Most pá — Pista!

L. N. M. Névmagyarosítási kérvényhez erkölcsi, illetőségi és születési bizonyítványt tessék mellékelni. Minden mellékletre és a kérvényre külön 1 kor. okmánybélyeg teendő.

Csak

Selle és Kary

legjobb

tisztító-szerét

vásároljuk minden finom lábélire.

Sárga és Fekete.

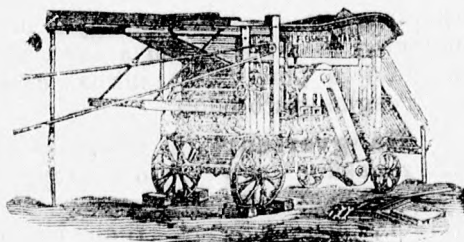
Kiváltképen ajánlatos,
Bxcalc, Oskaria, Chevreaux és Lakk-lábbelikre.

Bécs, XIII.

FLEISHER és TARSA

gépgyára és vasöntődeje, Kassán, Vám-utca 11. szám.

Ajánlja a gazdaközönségnek a legújabb tapasztalatok szemmel tartásával célszerűen s gondosan gyártott jöhrnevé gépeit:

Cséplőkészleteit, cséplőgépeit,

Baker-élettisztító-rostait,

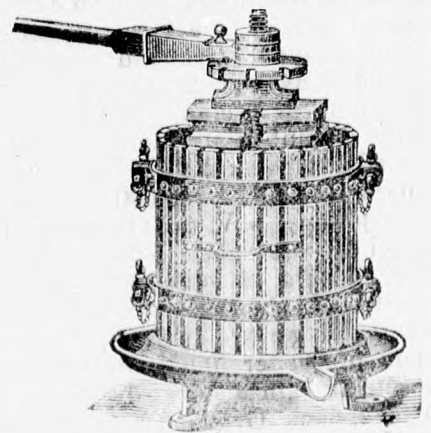
Borsajtóit s szőlőzúzót.

Gyárt továbbá: MALOM-, OLAJGYÁR és SZESZGYÁR berendezéseket, GÖZGEPEKET, GÖZKAZÁNOKAT mindennemű SZIVATTYUKAT stb.

Bizományiraktár:

Sesztina Lajos urnál
Debrecenben.

Gazdasági gépeink s egyébgyártmányaink árjegyzékét ingyen és bérmentve küldjük.

MAGYAR állam vasutak menetrendje

1906. május hó 1-től.

Debrecenből indul		óra	perc
Budapest felé (gyorsvonat) —	d. u.	4	30
Budapest felé (gyorsvonat) —	reggel.	8	57
Budapest — Nagyvárád felé —	d. u.	8	30
Budapest — Nagyvárád felé —	este	10	35
Szatmár — M.-Sziget felé —	d. u.	4	—
Csak Szatmárig (gyorsvonat)	d. u.	6	55
Csak Szatmárig teher v. sz. sz.	este	8	24
Szatmár—M.-Sziget f. (gyorsv.)	d. u.	12	11
Miskolc—Kassa felé — — —	reggel	8	51
Miskolc—Kassa felé — — —	este	7	22
Szerencs—S.-A.-Ujhely Kassa f	d. u.	4	25
	reggel	5	35
	reggel	5	44
	d. e.	8	09
	d. e.	8	16
H.-Boszörmény	d. u.	11	11
B.-Sz.-Mihály	d. u.	11	20
felé	d. u.	4	31
	d. u.	4	47
	este	7	—
	este	7	07
F.-Abony felé m. á. vasutól	reggel	4	35
F.-Abony felé vásártérről —	reggel	4	56
O.-Kócs—Polgár felé m. á. v.-tól	d. u.	4	56
O.-Kócs—Polgár felé vásártérről	d. u.	5	16
Derecske—N.-Léta felé — —	reggel	9	35
Derecske—N.-Léta felé — —	d. u.	4	51
Bpestre érkezik			
A reggel 8 ó. 57 p.-kor ind. gy. v.	d. u.	1	50
A déli 12 ó. 06 p.-kor ind. sz. v.	este	6	40
Az este 10 ó. 31.-kor. ind. sz. v.	reggel	5	45
A d. u. 4 ó. 46 p.-kor ind. sz. v.	este	9	35
Budapestről Debrecenbe indul			
A d. u. 12 ó. 4 p.-kor érk. gy. v.	reggel	7	25
A d. u. 3 ó. 29 p.-kor érk. sz. v.	reggel	9	—
Az este 6 ó. 29 p.-kor érk. gy. v.	d. u.	2	35
Az éjjel 2 ó. 24 p.-kor érk. sz. v.	este	7	—
(P.-Ladányig gy. v. átszállással)	este	9	15
Debrecenbe érkezik			
Budapest felől (sznmélyvenat)	d. u.	8	29
Budapest—Nagyvárád f. gyors	este	6	48
Budapest—Nagyvárád felől —	éjjel	2	24
Budapest—Nagyvárád felől —	d. u.	8	29
Csak P.-Ladánytól — — —	reggel	7	46
Csak Szatmár felől — — —	reggel	8	46
Szatmár—M.-Szigetről — —	d. u.	4	12
Csak M.-Szigetről — — —	este	10	11
Szatmár felől — — — —	este	6	40
Kassa—Miskolc felől — — —	este	8	19
Kassa—S.-A.-Ujhely—Szerencs	d. e.	11	31
	reggel	7	33
	d. e.	7	40
	este	6	22
	este	6	28
	d. u.	3	29
	d. u.	8	35
F.-Abony felől vásártérről —	d. u.	7	44
F.-Abony felől m. á. vasúthoz	d. u.	7	54
O.-Kócs—Polgár felől vás. tér.	reggel	5	25
O.-Kócs—Polgár felől máv.-hoz	reggel	5	35
Derecske—Nagy-Léta felől —	reggel	7	15
Derecske—Nagy-Léta felől —	d. u.	8	18

Kertek kiültetése alkalmából figyelembe ajánlom, nagy készletemet szép szőnyeg és virágzó növényekből olcsó árban.

Paczelt János

Debrecen, Kossuth-utca.

SAFE DEPOSIT.

Van szerencsénk a t. közönséget értesíteni, hogy a **Piac-utca 59. számú** Steinfeld-féle házban ujonnan berendezett helyiségekben

SAFE DEPOSIT

osztályt állítottunk fel és ajánljuk értéktárgyak megőrzésére ezen teljes **biztonságot** nyújtó rekeszeket. — Bővebb felvilágosításokat kívánatra készséggel nyújtunk s a bérleti feltételeket az érdeklődőkkel szívesen közöljük.

Közgazdasági Bank
Részvénytársaság
Igazgatósága.

SAFE DEPOSIT.

Legelegánsabban készítek

uri öltönyöket, feöltöket, esőköpenyeket, sport-öltönyöket, disz-magyar ruhákat, papi palástok, reverendák és fővegeket, valamint sikkes

EGYENRUHÁKAT

az új szabályzat szerinti kivitelben.

Készítek továbbá teljes **katonai felszereléseket** a legelegánsabban, **bármely fegyvernemhez**, úgy tényleges, mint tartalékos tiszt és egyéves önkéntes urak részére a legelőnyösebb árban.

A n. é. közönség nagybecsű pártfogását továbbra is kérve, maradtam kiváló tisztelettel

Prelovszky András

katonai és polgári szabó

Debrecen, Kossuth-utca 4. szám.

Hirdetések
művészi illusztrálása,
szövegezése,
eredeti tervezetek kidolgozása és előleges költségvetések teljes díjtalanul.

GOLDBERGER AV.
BUDAPEST, VÁZSI UTCA 20. — HIRDETÉSI IRODA —

Még mindég!

Nagyválaszték
hosszu és rövid száru se'yem
córna és glace keztyükben.**Sérv-kötők, Has-kötők,**
hátegyenesítők, mülábak, mű-
kezek, műfűzők mértékeszerinti
készítéses és szakszerű javi-
tása el vállaltatik.

Mentőszekrények!

Cséplőgépek és gyár üzemek-
hez miniszteri rendelet szerint.**SCHÖN SÁNDOR**

keztyű, kötszer- és orvosi műszer-tára,

DEBRECEN.

Piac-u. 12. Stenczinger-ház.

Eladó házhelyek.

Vecsey-Bruckner-féle kegyes ala-
pítvány folytán a debreceni ref. Egyház
tutajdonát képező azon földterület, mely
a hadházi-ut mentén az Apafy utca és
Ferencz József lovasági laktanya között
fekszik, 300 négyszögöles házhelyekké
földaraboltatván: e házhelyek mérségtelt
áron s igen kedvező részlet-zetési föl-
tételek mellett eladók.

Értekezhetni Márton Imre egyház
ügyvédnél Piac-u. 44. sz. alatt.

Debrecen, 1905. április 20.

A debreczeni ref. egyház küldöttsége.

Budapesten

Az egyetlen

Független

Ellenzéki

nagy napilap:

„AZ UJSÁG“

Előfizetési ára:

Egész évre:	28 k.
Félévre:	14 „
Negyedévre:	7 „
Egy hónapra:	2 k. 40 f.

Gyönyörű ALBUM-ajándék karácsonyra AZ UJSÁG minden
előfizetőjének kivétel nélkül!

Megrendelési cím: „AZ UJSÁG“ kiadóhivatala,

Budapest, VII., Kerepesi-ut 54.

LÁSZLÓ JOZSEF

TELEFON 275.

könyvnyomda és könyvkiadóhivatal,

TELEFON 275.

DEBRECEN, Csapó-utca 9. szám.

K Ö N Y V E K,
folyóiratok,
ÁRJEGYZÉKEK,
számlák,
ZÁRSZÁMADÁSOK,
BÁLI MEGHIVÓK,
TANCRENDEK,
FALRAGASZOK,
KÖRLEVELEK,
a legszebb kivitelben.
a „SZABADSÁG“
pol. napilap
kiadóhivatala.

A legdivatosabb betűkkel ellátott,
gyorssajtóval felszerelt

KÖNYVNYOMDA,

hol mindennemű

NYOMTATVÁNYOK

izlésteljesen, gyorsan és
pontosan, a legolcsóbb
árak mellett készíttetnek.

HIRDETÉSEK

a

„SZABADSÁG“
részére

jutányosan felvételnek.

A
„SZABADSÁG“
a legnagyobb és legel-
terjedtebb politikai
napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben:

Egész évre	12 kor.
Fél évre	6 kor.
Negyed évre	3 kor.

Vidéken:

Egész évre	20 kor.
Fél évre	10 kor.
Negyed évre	5 kor.